

Kako se pripravljamo na III. kongres samoupravljalcev

Po temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti so pravkar minile javne razprave osnutka resolucije III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Pri javni obravnavi so sodelovali: predstavniki delavskih svetov, osnovnih organizacij sindikata, člani ZK, delegati ZZZ in SIS, vodje temeljnih organizacij ter nosilci funkcij pri ObSS in RO ZSS. V tej razpravi so se oblikovale pripombe in predlogi na osnutek resolucije in se izdelala tudi kratka poročila o poteku razprav. Na teh sestankih pa sose podale tudi ocene lastne samoupravne organiziranosti.

Na podlagi javne razprave so se izdelali naslednji zaključki oz. pripombe na osnutek resolucije:

1. V resoluciji je zaslediti ponavljanje določb, ki jih vsebujejo taki in podobni dokumenti.

2. Resolucija o obvladovanju družbene reprodukcije je preveč splošna in ni konkretna — nikogar ne obvezuje.

Dalje so razpravljavci poudarili, da je potrebno uvesti v resolucijo tudi odgovornost o dogovarjanju med delovnimi organizacijami, oziroma v reprodukcijski verigi, saj je v zadnjem obdobju zaradi poudarka na izvozu, kljub dogovorom oz. obveznostim med delovnimi organizacijami čutiti samovoljno obnašanje.

3. Določila resolucije — konkretna razlaga o izrabi delovne sile ni v skladu s srednjeročnim planom, ki govori o zmanjšanju števila zaposlenih. V zvezi s tem je potrebno posvetiti posebno pozornost ustanavljanju

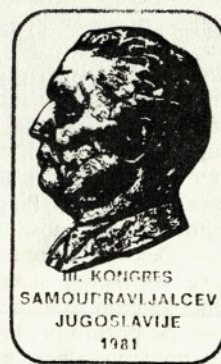
novih SIS, ker se je v dosedanja praksi pokazalo, da so bile nekatere ustanovljene le za lažje pridobivanje osebnih dohodkov in bi bilo treba ugotoviti, koliko so določeni SIS smiselni, koristni oziroma sploh potrebni.

4. Podpiramo predlog resolucije, da bi naj delavci v združenem delu sami odločali o višini prispevkov, kar je njihova pravica; v praksi je namreč že dalj časa opaziti, da občinske skupščine same odločajo o prispevnih stopnjah za posamezno področje in se v TOZD ugotavlja, da predlogi prispejo do delavcev prepozno in tako zmanjka časa za proučitev višine in upravičenosti prispevka. Posledica tega je, da so tako prispevki največkrat tudi avtomatično potrjeni.

5. Samoupravljalci so v razpravah poudarili, da se naj na

kongresu spregovori o zagotovitvah osnovnih surovin za nemoteno obratovanje, saj bodo le tako dane možnosti za doseganje planiranega dohodka in zadovoljevanja družbenih potreb.

6. Načelna ugotovitev pa je, da je osnutek resolucije preobširen in premalo konkreten. Treba je preiti od besed k dejanjem, ter istočasno določiti konkretne nosilce izvajalcev.

III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

V časopisju Delo, Delavska enotnost in Komunist je izšel OSNUTEK RESOLUCIJE ZA TRETJI KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

Osnutek resolucije 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, ki ga je odbor za sklic in pripravo kongresa dal v javno razpravo, vsebuje rezultate prvega delovnega obdobja pri pripravljanju kongresa, v katerem so izbrali tista vprašanja, za katera menijo, da mora kongres glede njih zavzeti svoja stališča in določiti naloge v resoluciji.

Osnovni namen osnutka resolucije je, da bi bil izhodišče, okvirna usmeritev za široko razpravo o vprašanjih, ki jih obravnava kongres, pri čemer pa se izhaja iz tega, da bodo potrebna nadaljnja prizadevanja za dokončno oblikovanje predloga resolucije in sprejem le te na kongresu.

Zaradi tega se pričakuje iz javne razprave pripombe in predloge da bi osnutek resolucije dopolnili tako pri vprašanjih, ki smo jih načeli, kakor pri drugih vprašanjih, ki jih morebiti nismo načeli, a so pomembna za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov.

Bogastvo in širina javne razprave bosta zagotovila, da bo do 3. kongresa in na njem izoblikovano jasno in konkretno stališče o najpomembnejših vprašanjih s a m o u p r a v n e g a razvoja združenega dela.

P. P.

Delaj varno!

Raziskovanja nesreč pri delu in analiza poškodb ter profesionalnih obolenj, ki nastopijo v delovnem procesu, so pokazali, da zaradi nespoštovanja normativov in ukrepov varstva pri delu pride do večine poškodb in da je po večini vzrok tem poškodbam — človek, oziroma njegovo nepravilno in neodgovorno obnašanje pri delu. Prav tako se ugotavlja, da je poleg ustreznih delovnih pogojev zdravo in varno delo v mnogem odvisno od tega, kaj in kako delamo oziroma kako ne bi smeli delati.

KAKO DELATI?

— Vedno, predno začneš delati, pazljivo preglej, če je vse v redu in če opaziš kakšno nepravilnost, nikar ne prični z delom, temveč to povej neposrednemu vodji. To velja tako za stroje kot tudi za delovne pripomočke, naprave in druga delovna sredstva. Prepričaj se o njihovi brezhibnosti.

— Delovne priprave in naprave uporabljaj samo za namene, katerim so namenjene.

— Ne pozabi pred začetkom dela preveriti, ali ne boš morda s svojim delom koga ogrožal ter stori vse varstvene ukrepe.

— Dolžan si, da obvestiš neposrednega vodjo ali drugo odgovorno osebo tistih delavcev, ki s svojim malomarnim delom ali nepravilnimi postopki lahko poškodujejo sebe ali pa druge.

— V nobenem primeru ne snemaj varnostnih naprav — zaščit med delom, ker bi bili tako nevarni deli stroja nezavarovani in s tem nevarni za tebe in tvoje sodelavce. Če pa je varnostna naprava odstranjena zaradi popravil, mazanja, ipd., jo moraš ponovno namestiti, predno začneš z delom na stroju.

— Ne začenjaj z ugotavljanjem okvare in popravilom, če se stroj pokvari ali preneha de-

lati; dokler ga z ustreznim stikalom nisi izklopil in povsem preprečil njegov morebiten zagon. Pred vsakim popravilom, čiščenjem, mazanjem in drugimi posegi v stroj, predhodno stroj izključi z ustreznim blokirnim stikalom. Lahko bi se zgodilo, da nekdo stikalo nevedoma pritisne in na ta način lahko pride do hujših poškodb.

UPORABLJAJ OSEBNA ZAŠČITNA SREDSTVA!

— Ne opravljaj nikakršnega dela brez ustreznih zaščitnih sredstev, če se škodljivi vplivi ali nevarnosti ne morejo odpraviti že z osnovnimi zaščitnimi ukrepi.

— Osebna zaščitna sredstva uporabljaj pravilno, to se pravi v namene, kateremu služijo.

— Če ne uporabljaš osebne zaščitnega sredstva povsod tam, kjer so predpisana, boš ustvarjal pogoje za nesrečo in profesionalne bolezni (tudi okvaro sluha!)

— Ne pozabi, da je potrebno osebno zaščitno sredstvo enako kot stroje, naprave in delovno orodje od časa do časa pregledati, očistiti, zamenjati iztrošene dele ipd., sicer boš prav tako povzročil nesrečo.

— Od vodje del zahtevaj, da preskrbi ustrezna zaščitna sredstva. Vodja pa je soodgovoren, da jih ti tudi uporabljaš.

— Če se ne boš zavedal, da brez uporabe osebnih zaščitnih sredstev lahko postaneš invalid, se ne boš tako kmalu in tudi ne lahko naučil ta sredstva uporabljati.

ALKOHOL JE VZROK MNOGIH NESREČ — TUDI PRI DELU!

— Ne misli, da je alkohol spodbuda za organizem. Nasprotno, alkohol napada živčni sistem in zmanjšuje aktivnost organizma.

— Ne dovoli vinjeni osebi dela, oziroma vstop v delovni prostor.

— Ne pij alkoholnih pijač med delom, da bi se osvežil, to je velika možnost za poškodbo.

— Ne pij čezmernih količin alkohola niti v prostem času in ne hodi na delo vinjen in po pivanju, ko nisi prisoben — odgovoren za svoja dela.

Ko ugotavljamo in analiziramo današnje stanje v delovni organizaciji, je potrebno dati vedno večji poudarek osveščanju — razumevanju, lahko bi rekli »več s pametjo, manj na pamet«, kajti varno in zdravo delo je cilj današnjega delovnega dne.

V današnji prilogi časopisa:

Pravilnik o urejanju stanovanjskih zadev

Glavna poglavja ter bistvene spremembe in novosti pravilnika o urejanju stanovanjskih zadev

Novi pravilnik o urejanju stanovanjskih zadev je bil sprejet na referendumu in je veljaven od 3. 4. 1981 dalje. Vsebuje precej novosti in sprememb, ki so bile potrebne zaradi uskladitve z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in zaradi mnenja delavcev. Pripombe s strani delavcev so bile zlasti zaradi delovne dobe, ki je bila pri točkovanju premalo upoštevana.

Vsebina pravilnika obsega 7 poglavij, novosti in spremembe pa so sledeče:

1. poglavje so splošne določbe, kjer je sprememba, da lahko vsak delavec, ki združuje delo v TOZD in DS SS v okviru DO Tekstilindus, vloži prošnjo za stanovanje, ne glede na čas zaposlitve.

2. poglavje opredeljuje sredstva za stanovanjske namene: vire, planiranje in uporabo sredstev. Kot novost se sredstva izločajo po novem zakonu o stanovanjskem gospodarstvu iz čiste ga dohodka TOZD oz. DS SS. Uporabljajo pa se sedaj še za soudeležbo drugim OZD za skupno reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev.

3. poglavje natančno določa pristojnosti posameznih organov in strokovnih služb. O pomembnih zadevah kot sprejemanju planov, prioritetenem redu, izločanju in uporabi sredstev, odločajo delavski sveti TOZD oz. DS SS in ne več delavski svet delovne organizacije.

4. poglavje — oddajanje in uporaba stanovanj, vsebuje merila za ocenitev stanovanjskih razmer, ki so bistveno spremenjena. V večji meri je upoštevana daljša delovna doba prosilcev za stanovanje, pomemben je čas bivanja v neprimernih stanovanjskih razmerah. Točke si prosilci pridobijo tudi z dodatno lastno udeležbo. Prav tako pridobi točke prosilec, če druga OZD, kjer je zaposlen zakonec, prispeva soudeležbo.

Za pridobitev najemnega stanovanja je obvezna lastna udeležba od 0—20% sredstev od vrednosti stanovanja, ki se računa po dohodku na člana družine. Obvezna udeležba se daje kot posojilo za dobo 10 let. Vrne se v enkratnem znesku z 2% obrestno mero.

5. poglavje določa merila in pogoje za dodelitev posojil za individualno gradnjo in odkup stanovanj v etažni lastnini. Novost je poseben primer dodelitve posojila za primer elementarnih nesreč in se lahko dodeli brez razpisa.

6. poglavje — reševanje spornih vprašanj, določa notranjo arbitražo, če se posamezne TOZD oz. DS SS ne bi mogle sporazumeti o določenem spornem vprašanju.

7. poglavje so prehodne in končne določbe. Pomembno določilo je, da delavci, ki so še na prejšnji prioriteten listi, dobijo pripadajoča stanovanja, nato pa šele prične veljati nova prioriteten lista.

— *Gasilec naš nazorno te uči: v nevarnosti rešuj predvsem ljudi!*

— *Za delo, ki z nevarnostjo preti, se prej pripravi, da boš brez skrbi!*

— *Če hočeš biti brez poškodb in zdrav, le pazi, da ukrepaš vedno prav!*

— *Če delavec se zna zavarovati, naj zase poskrbe še birokrati!*

— *Že res, da je mladenka mična, zala... a kadar delaš, glej jo skoz očala!*

— *Le čikaj, čikaj, da se vname les! Namesto dela bo v tovarni kres!*

— *Če tisoč takih je napak in več, ne bo nič manj nezgod, nič manj nesreč!*

T. M.

»Udarniška sobota« tkalcev

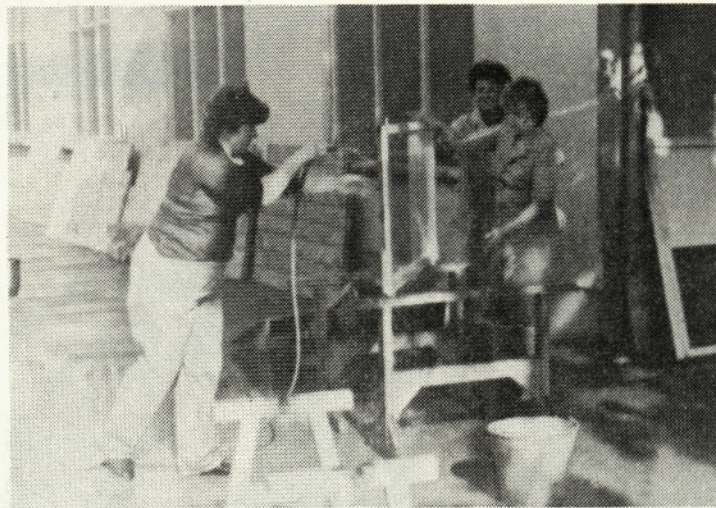
Tudi vodja TOZD je zagnano vihtel omelo

Lepa, sončna majska sobota — prosta po delovnem koledarju, vendar ne za vse. Delavci TOZD Tkalnica so se 23. maja ponovno zmenili za »udarniško« delovno akcijo. Tokrat za spremembo kar obe delovni enoti na isti dan.

V tkalnici I se je k akciji prijavilo sicer manj delavcev, kot v tkalnici II, kljub temu pa so odlično organizirali delo. Tkalске stroje so pokrili ter temeljito očistili delovne prostore. V tkalnici II je bilo v vseh oddelkih živahno, zelo neobičajen prizor je bil videti za tistega, ki tkalnico obišče na redni delovni dan. Tkalски stroji so mirovali, v prostorih ni bilo slišati glasnega ropota tkalskih strojev. Skupine delavcev so bile prav v vseh oddelkih tkalnice obrata II: ena skupina je pomivala okna, druga tla, največ pa jih je seveda čistilo stroje.

Verjetno nihče od teh delavcev, ki so se odrekli počitka na prosto soboto, ni prišel lahko to soboto na delo. Vendar prišli so — enostavno jih je vodila zavest, kako potrebna je taka delovna akcija, saj dobro očiščeni stroji lažje in lepše tečejo, boljša bo kvaliteta in s tem tudi osebni dohodek. In končno — ponovno so dokazali, da imajo radi naš kolektiv, da so tudi v prostem času pripravljeni storiti vse, da nam bo jutrišnji dan lepši.

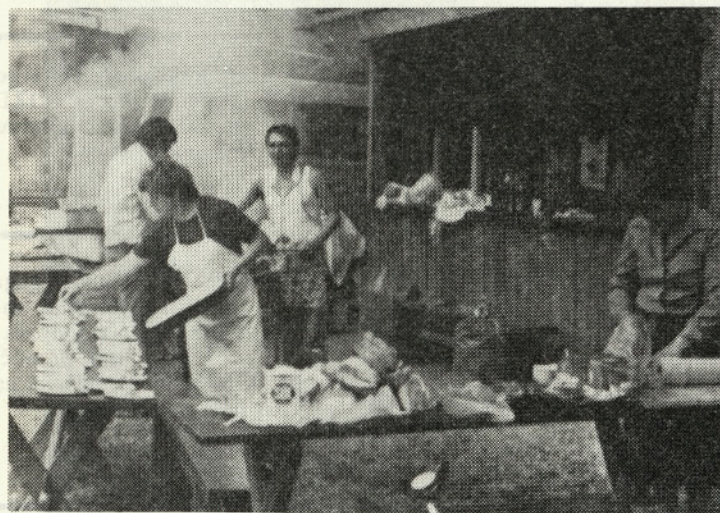
R. G.

Lotina »brigada« bi lahko prestopila kar med gasilce!

V tkalnici I so »pele« metle in omela

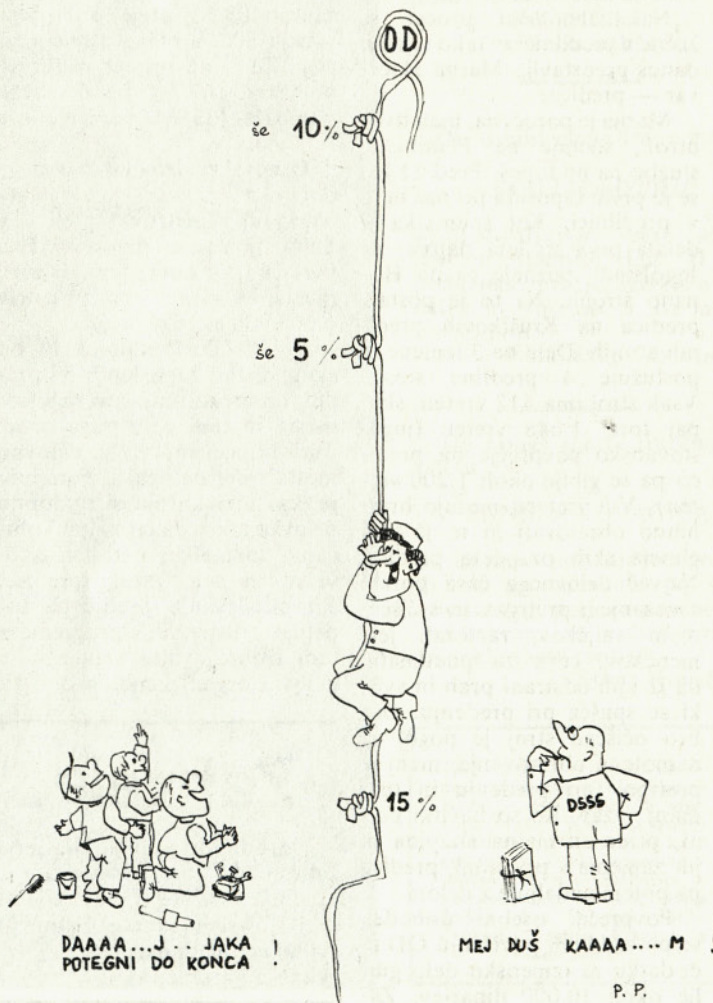

Namesto kosila — prijeten tovariški piknik pri Trnovcu

Glavni »čevapčičar« Miha

VROČA TEMA V MRZLEM APRILU

Marija Hočevar

»Predica sem«

Sklenili smo, da bomo v vsaki številki Tekstilca predstavili nekoga izmed nas in v besedah na preprost način opisali naše delo na delovnem mestu.

Naš tehnološki proces se začne v predilnici in tako se nam danes predstavlja Marija Hočevar — predica:

Marija je poročena, mati dveh otrok, stanuje na Planini, v službo pa hodi peš. Pred 11 leti se je prvič zaposlila pri nas in to v predilnici. Kot snemalka je delala prva tri leta najprej na Ingolstadt, pozneje pa na Hispano strojih. Na to je postala predica na Krušikovih predilnih strojih. Dela na 3 izmene in posluhuje 4 predilne stroje. Vsak stroj ima 412 vreten, skupaj torej 1.648 vreten (jugoslovansko povprečje na predico pa se giblje okoli 1.200 vreten). Vsa vretena morajo brezhibno obratovati in to je tudi glavna skrb oz. delo predice. Največ delovnega časa porabi z vezanjem pretrgov in s čiščenjem valjkov, raztezal, jermenčkov, cevki za pneumafil, da iz njih odstrani prah in sviž, ki se spušča pri predenju. Dobro očiščen stroj je pogoj za nemoteno obratovanje, manj je pretrgov pri predenju in tudi manj vezav. Ko so navitki polni, pride snemalna skupina in jih zamenja s praznimi, predica pa potem nadaljuje z delom.

Povprečni osebni dohodek se po zadnjem povišanju OD in dodatku za izmensko delo giblje okoli 10.000 dinarjev. Za-

nimiv podatek za bralce bo, koliko preje naredijo stroji, katere posluhuje ena predica v 8 urah. Pri tanki preji na primer (12 in 14 tex) se naredi povprečno 83 kg preje, kar predstavlja 800 m blaga 100 cm širine. To je na primer mešanica poliestra (67%) in česanega bombaža (33%), namenjenega za srajčevino.

Osnova za izračun osebnega dohodka predice je količina izdelanih metrov preje v 8 urah, kar se meri s števci. Ena predica v 8 urah (s tem, da med malico ne ustavi strojev) izdela 6.365.000 metrov preje.

V TOZD Predilnica je od skupno 460 zaposlenih 88 predic, takorekoč ključno delovno mesto in tudi zelo odgovorno. Tudi priučevanje za to delovno mesto traja dalj časa. Potrebno prakso in izkušnje si pridobijo delavke tako, da so najprej običajno snemalke, nato prisukovalke in šele zatem predice. Pri priučevanju predic pa sodeluje z ustreznim programom tudi izobraževalni center naše delovne organizacije.

Zahvale

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem vsem sodelavcem predilnice za lepo poklonjeno darilo. Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov. Francka Škrjanc

Ko se po 35. letih dela poslavljam od kolektiva in svojih sodelavcev, čutim dolžnost, da se vsem skupaj najtopleje zahvalim za razumevanje in sodelovanje. Posebno pa se zahvaljujem tov. Gros Marjanu in tov. Valčki za vso strokovno pomoč in sodelovanje na novem delovnem mestu v zadnjih dveh letih.

Ob odhodu v pokoj se vsem skupaj najtopleje zahvaljujem za lepo in praktično spominsko darilo in za vse vaše lepe želje. Posebno pa se zahvaljujem bivšim sodelavcem iz tajništva, sodelavcem iz nabavnega oddelka za iskrene čestitke, darilo in čudoviti šopek ob moji 50-letnici.

Prijeten občutek mi dajejo tudi skromnc, a prisrčne besede ob slovesu od članov ZK DSSS, ki jih je izrekla tov. sekretarka Irena. Vsem skupaj še enkrat prisrčna hvala ter mnogo uspehov pri delu in uresničevanju stabilizacijskih ukrepov.

Vaša nekdanja telefonistka
Ančka

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam tkalnice I za prelepo darilo, ki me bo spominjalo na leta, ki smo jih preživeli skupaj ob delu. Vsem skupaj želim še mnogo delovnih uspehov.

Milka Hudobivnik

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem vodstvu in sodelavcem plemenitilnice I, vzdrževalnim obratom in gasilcem za lepa poklonjena darila. Celotnemu kolektivu želim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Stane Vilfan

Ob smrti drage mame

ANE GALJOT

se lepo zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Tončka Podjed

Ob smrti mojega dragega moža in očeta

PETRA KOŠNIKA

iz Kokrice, se iskreno zahvaljujemo sodelavcem skladišča gotovega blaga in sindikalni organizaciji za podarjene vence in denarno pomoč ter številno spremstvo na njegovi prerani zadnji poti.

žena Justa s sinovi

Ob izgubi drage sestrice MAJDE ROPRET se zahvaljujem sodelavcem DE Tkalnica II za poklonjeno cvetje, izraze sožalja in ker so jo tako številno spremili na njenem mnogo prezgodnjem slovesu od nas.

Darinka Stojanovič

Ob smrti moje drage mame

MARJANE JEŠE

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam tkalnice II za denarno pomoč, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Ivanka Zlate

Ob smrti mojega dragega očeta

ALOJZA KOTNIKA
iz Zg. Brnika 107

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz DE tkalnice II za podarjeni venec, izrečena sožalja ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

sin Janez Kotnik

Ob smrti mojega očeta se lepo zahvaljujem sodelavcem TOZD Predilnica za zbrano denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Zinka Lebar

Ob boleči izgubi dragega moža se lepo zahvaljujem sodelavcem predilnice za darovano cvetje in denarno pomoč, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Marija Pilar

Ob smrti moje mame

URŠULE PRIMOŽIČ

se najlepše zahvaljujem sodelavcem TOZD Tkalnica za poklonjeni venec, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Stane Primožič

TEKSTILEC — glasilo delovnega kolektiva »Tekstilindus« Kranj — ureja glavni in odgovorni urednik Katarina Guštin in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Pavla Peranovič — predsednik, Niko Srabočan — podpredsednik in člani: Sonja Ječnik, Ana Vetrnik, Milan Zvokelj, Kristina Frantar in Jana Tomšič